

บทคัดย่อ

การพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งกรณีการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า เมื่อลูกจ้างร้องกล่าวหานายจ้างต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ว่านายจ้างได้กระทำการอันไม่เป็นธรรมต่อตน กระบวนการในการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องจนน้ำไปสู่การออกคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ แล้วแจ้งผลให้ทั้งสองฝ่ายทราบเพื่อให้ปฏิบัติตามนั้น มีข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เป็นข้อบกพร่องในเรื่องอะไร ที่ทำให้นายจ้างหรือลูกจ้างไม่ยอมรับผลการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ปรากฏในคำสั่ง โดยนายจ้างหรือลูกจ้าง หรือทั้งสองฝ่าย ได้นำคดีไปฟ้องเพิกถอนคำสั่งต่อศาลแรงงาน และเพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องนั้น เพื่อให้คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มี ความสมบูรณ์ ได้รับการยอมรับจากนายจ้าง และลูกจ้าง แล้วปฏิบัติตาม จนทำให้ข้อขัดแย้งของทั้งสองฝ่ายยุติลงด้วยดี

ในการศึกษา ได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ แนวคิด เกี่ยวกับข้อขัดแย้ง แนวคิดทางด้านแรงงานสัมพันธ์ และวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม อันได้แก่ บทบัญญัติ ของกฎหมายในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม แนวปฏิบัติในการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่ง เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการดำเนินการ เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม และทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่วินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ในปี 2549 อันได้แก่ จำนวนคำร้องกล่าวหาเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ผลการดำเนินการตามคำร้องกล่าวหาเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม การฟ้องเพิกถอน คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และประเด็นการ ฟ้องเพิกถอน ในปี 2549

ผลการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม พぶว่า

1. บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม เห็นว่า ลูกจ้างผู้ร้องมีความ เข้าใจในข้อกฎหมาย และอ้างข้อกฎหมายได้ตรงตามที่ประสงค์จะร้องกล่าวหานายจ้าง ส่วนนายจ้างมี ความเข้าใจในข้อกฎหมาย โดยการปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำการตามที่ลูกกล่าวหา ซึ่งนายจ้างไม่ได้คัดค้าน ว่าลูกจ้างฟ้องไม่ตรงตามบทบัญญัติของกฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดในเรื่องการกระทำอัน

ไม่เป็นธรรม จึงไม่ได้เป็นปัญหาหรือของการฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

2. การดำเนินการพิจารณาในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม เห็นว่า ขั้นตอนการรวบรวมข้อเท็จจริง อันໄດ้แก่การสอบปากคำผู้ให้การซึ่งเป็นลูกจ้างฝ่ายล่าม นายจ้างฝ่ายลูกค้า และพยานบุคคลที่ทั้งสองฝ่ายกล่าวอ้าง เป็นขั้นตอนที่สำคัญ หากໄດ้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนและพอเพียงในการพิจารณาในเรื่อง จะทำให้เกิดเป็นปัญหาตามมา ในขั้นตอนการพิจารณาในเรื่องของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ได้วินิจฉัยเรื่องแล้วที่ฝ่ายลูกค้าเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนร่างคำสั่ง และปัญหาการถูกฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

3. การพิจารณาของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เห็นว่าคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ จะพิจารณาในเรื่องตามข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ นำเสนอ ประกอบกับการสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ในประเด็นที่สงสัย กรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่ละคนจะแสดงความเห็นในแต่ละประเด็นตามคำร้องกล่าวหาของลูกจ้าง แล้วที่ประชุมจะลงมติในแต่ละประเด็นการร้องกล่าวหาว่า การกระทำของนายจ้างต่อลูกจ้างเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรม หรือไม่ เห็นได้ว่าคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่วินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม จะพิจารณาในไปตามข้อเท็จจริงที่ได้รับการนำเสนอจากคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

4. คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ถูกฟ้องเพิกถอน ในปี 2549 เห็นว่า การฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เป็นการฟ้องคดีในประเด็นข้อกฎหมาย และในประเด็นข้อเท็จจริง แม้จะเป็นการฟ้องคดีในประเด็นข้อกฎหมาย แต่ตามข้อเท็จจริงเป็นผลมาจากการเดือนข้อเท็จจริงที่ไม่ครบถ้วนครอบคลุมจึงทำให้การวินิจฉัยไม่ชัดเจนสมบูรณ์พอ การตีความข้อกฎหมายจึงอาจพิจารณาได้หลายเเม้ม ยังนำมาสู่การฟ้องเพิกถอนในประเด็นข้อกฎหมาย

จึงเห็นว่า เหตุความเป็นไปได้ที่คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ได้วินิจฉัยขึ้นมา เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ได้ถูกนายจ้าง หรือลูกจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยในคำสั่ง ใช้สิทธิ์ในการฟ้องเพิกถอนคำสั่ง ซึ่งได้นำเสนอว่าเหตุที่การวินิจฉัยขึ้นมา เรื่องในคำสั่งยังไม่สมบูรณ์ ครบถ้วนด้วยเหตุผลทุกประเด็น อาจจะเนื่องมาจากการข้อบกพร่องในการรวบรวมข้อเท็จจริงในเรื่องการสอบปากคำผู้ให้การ และการพิจารณาในเรื่องข้อเท็จจริง จึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการใน 2 เรื่องดังกล่าวไว้ ดังนี้

1. การสอบปากคำผู้ให้การของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

วัดถูประดงค์ของการสอบถามข้อเท็จจริงก็คือ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ทุกประเด็นในระยะเวลาของการดำเนินการที่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เย็นเยือกประดิ่น เพราะอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์จะนัดหมายบุคคลผู้มาให้การให้มารับในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น เวลาเช้า

หรือเวลาบ่าย จึงต้องดำเนินการสอบปากคำให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยกระบวนการสอบปากคำควรจะดำเนินการดังนี้

1.1 ก่อนทำการสอบปากคำ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ควรจะประชุมกันก่อน เพื่อสรุปข้อเท็จจริงที่มีอยู่ให้มีความเข้าใจตรงกัน และกำหนดประเด็นในการสอบปากคำในครั้งนี้ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจในการตั้งคำถามในประเด็นที่สอบถาม และสามารถทำการสอบถามข้อเท็จจริงได้ครบถ้วนในทุกประเด็นที่กำหนดไว้

1.2 การดำเนินการสอบปากคำ อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่ละคนผู้จะทำการสอบถามในแต่ละคำถาม จะต้องพิจารณาใช้คำถามที่ชัดเจนตรงไปตรงมา ไม่ว่ากวน และถามโดยการพูดไม่ช้าไม่เร็วมาก หากเห็นว่าผู้ให้ปากคำไม่เข้าใจก็ให้ถามคำถามอีกรอบ เมื่อผู้ให้ปากคำตอบคำถามจนหากเป็นการตอบที่ยา หรือ awkward ก็ให้อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้ถาม หรือประธานอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เป็นผู้สรุปคำตอบให้ผู้ให้การรับรองว่าใช่ อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้ทำหน้าที่ เลขานุการจึงจะทำการบันทึกคำตอบลงในบันทึก ดำเนินการถามตอบและบันทึกเช่นนี้จนจบการสอบปากคำ แล้วจึงอ่านข้อความที่บันทึกทั้งหมดให้ผู้ให้การฟัง หากมีการแก้ไขก็ให้จดม่าข้อความเดิม แล้วเขียนข้อความใหม่ลงในที่ว่าง แล้วให้ผู้ให้ปากคำลงลายมือชื่อในบันทึกทุกหน้า และตรงที่มีการแก้ไข

2. การพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เพื่อเสนอเป็นความเห็นต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องกล่าวหาถูกต้องครบถ้วนตามประเด็น คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ควรดำเนินการดังนี้

2.1 ก่อนการประชุมพิจารณาวินิจฉัย อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ทุกคนควรทำการศึกษาข้อเท็จจริงทั้งหมดที่ได้รวบรวมไว้ เพื่อจะได้รู้ข้อมูลครบถ้วนตรงกันก่อนการประชุมพิจารณาวินิจฉัย

2. 2 ในการประชุมพิจารณาวินิจฉัย ให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอสรุปข้อเท็จจริง ประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย และความเห็นในแต่ละประเด็น เรียงตามลำดับประเด็น โดยประธานอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ จะสอบถามความเห็นเป็นมติของที่ประชุม ให้ดำเนินการไปตามลำดับแต่ละประเด็นจนครบถ้วน แล้วให้ฝ่ายเลขานุการทำการบันทึกผลการพิจารณาวินิจฉัย และอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ทุกคนลงลายมือชื่อ

2.3 หากมีประเด็นข้อกฎหมายที่จะต้องอ้างอิงคำพิพากษาศาลฎีกา ก็ให้อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่เป็นนิติกรจากกองนิติการรับผิดชอบไปดำเนินการสืบค้นเพื่อนำมาประกอบความเห็นที่จะนำเสนอต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ต่อไป

หัวข้อภานิพนธ์	การพิจารณาในใจนัยและมีคำสั่งกรณีการกระทำอันไม่เป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 (The Decision and Order Making on The Unfair Practices under The Labour Relations Act B.E. 2518)
ชื่อผู้เขียน	นายประเสริฐ ทימה (Mister Prasert Thima)
แผนกวิชา/คณะ	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาภานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุวดี ศรีธรรมรักษ์
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การพิจารณาในใจนัยและมีคำสั่งกรณีการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า เมื่อลูกจ้างร้องกล่าวหานายจ้าง ต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ว่านายจ้างได้กระทำการอันไม่เป็นธรรมต่อตน กระบวนการในการดำเนินการพิจารณาในใจนัยเรื่องจนนำไปสู่การออกคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ แล้วเจ็บผิดให้ทึ่งสองฝ่ายทราบเพื่อให้ปฏิบัติตามนั้น มีข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เป็นข้อบกพร่องในเรื่องอะไร ที่ทำให้นายจ้างหรือลูกจ้างไม่ยอมรับผลการพิจารณาในใจนัยเรื่องของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ปรากฏในคำสั่ง โดยนายจ้าง หรือลูกจ้าง หรือทึ่งสองฝ่าย ได้นำคดีไปฟ้องเพิกถอนคำสั่งต่อศาลแรงงาน และเพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องนั้น เพื่อให้คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีความสมบูรณ์ได้รับการยอมรับจากนายจ้าง และลูกจ้าง แล้วปฏิบัติตาม จนทำให้ข้อขัดแย้งของทั้งสองฝ่ายยุติลงด้วยดี

ในการศึกษา ได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับข้อขัดแย้ง แนวคิดทางค้านแรงงานสัมพันธ์ และวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาในใจนัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม อันได้แก่ บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม แนวปฏิบัติในการดำเนินการพิจารณาในใจนัยและมีคำสั่งเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการดำเนินการ

เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม และทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่วินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ในปี 2549 อันได้แก่ จำนวนคำร้องกล่าวหาเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ผลการดำเนินการตามคำร้องกล่าวหาเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม การฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และประเด็นการฟ้องเพิกถอน ในปี 2549

ผลการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุจัติเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม พบว่า

1. บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม เห็นว่า ลูกจ้างผู้ร้องมีความเข้าใจในข้อกฎหมาย และอ้างข้อกฎหมายได้ตรงตามที่ประสงค์จะร้องกล่าวหานายจ้าง ส่วนนายจ้างก็มีความเข้าใจในข้อกฎหมาย โดยการปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำการตามที่ลูกกล่าวหา ซึ่งนายจ้างไม่ได้คัดค้านว่าลูกจ้างฟ้องไม่ตรงตามบทบัญญัติของกฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม จึงไม่ได้เป็นปัญหาหรือเหตุของการฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
2. การดำเนินการพิจารณาอนุจัติในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม เห็นว่า ขั้นตอนการรวบรวมข้อเท็จจริง อันได้แก่การสอบปากคำผู้ให้การซึ่งเป็นลูกจ้างผู้กล่าวหา นายจ้างผู้ลูกกล่าวหา และพยานบุคคลที่ทั้งสองฝ่ายกล่าวอ้าง เป็นขั้นตอนที่สำคัญ หากได้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนและพอเพียงในการพิจารณาอนุจัติเรื่อง จะทำให้เกิดเป็นปัญหาตามมา ในขั้นตอนการพิจารณาอนุจัติเรื่องของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ได้วินิจฉัยเรื่องแล้วฝ่ายเดือนุการเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนร่างคำสั่งและปัญหาการถูกฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
3. การพิจารณาของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เห็นว่าคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ จะพิจารณาอนุจัติเรื่องตามข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ นำเสนอ ประกอบกับการสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ในประเด็นที่สงสัย กรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่ละคนจะแสดงความเห็นในแต่ละประเด็นตามคำร้องกล่าวหาของลูกจ้าง แล้วที่ประชุมจะลงมติในแต่ละประเด็นการร้องกล่าวหาว่า การกระทำของนายจ้างต่อลูกจ้างเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรม หรือไม่ เห็นได้ว่าคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่วินิจฉัยเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม จะพิจารณาอนุจัติไปตามข้อเท็จจริงที่ได้รับการนำเสนอจากคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

4. คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ที่ถูกฟ้องเพิกถอน ในปี 2549 เห็นว่า การฟ้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เป็นการฟ้องคดีในประเด็นข้อกฎหมาย และในประเด็นข้อเท็จจริง แม้จะเป็นการฟ้องคดีในประเด็นข้อกฎหมาย แต่ตามข้อเท็จจริงเป็นผลมาจากการตีความข้อกฎหมายจึงอาจพิจารณาได้หลายแง่มุม อันนำมาสู่การฟ้องเพิกถอนในประเด็นข้อกฎหมาย

จึงเห็นว่า เหตุความเป็นไปได้ที่คำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ได้วินิจฉัยขึ้นมา เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรม ได้ถูกนายจ้าง หรือลูกจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยในคำสั่ง ใช้สิทธินำคดีไปสู่ศาลแรงงานฟ้องเพิกถอนคำสั่ง ซึ่งได้นำเสนอว่าเหตุที่การวินิจฉัยขึ้นมาเรื่องในคำสั่งยังไม่สมบูรณ์ ครบถ้วนด้วยเหตุผลครบถ้วนประดิษฐ์ อาจจะเนื่องมาจากข้อบกพร่องในการรวบรวมข้อเท็จจริงในเรื่องการสอบปากคำผู้ให้การ และการพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริง จึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการใน 2 เรื่อง ดังกล่าวไว้ ดังนี้

1. การสอบปากคำผู้ให้การของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ของการสอบความข้อเท็จจริงก็คือ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ทุกประเด็นในระยะเวลาของการดำเนินการที่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เย็นเยือกประดิษฐ์ เพราะอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์จะนัดหมายบุคคลผู้มาให้การให้มารับในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น เวลาเช้า หรือเวลาบ่าย จึงต้องดำเนินการสอบปากคำให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยกระบวนการการสอบปากคำควรจะดำเนินการดังนี้

1.1 ก่อนทำการสอบปากคำ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ควรจะประชุมกันก่อน เพื่อสรุปข้อเท็จจริงที่มีอยู่ให้มีความเข้าใจตรงกัน และกำหนดประเด็นในการสอบปากคำในครั้งนี้ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจในการตั้งคำถามในประเด็นที่สอบถาม และสามารถทำการสอบถามข้อเท็จจริงได้ครบถ้วนในทุกประเด็นที่กำหนดไว้

1.2 การดำเนินการสอบปากคำ อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์แต่ละคนผู้จะทำการสอบถามในแต่ละคำถาม จะต้องพิจารณาใช้คำถามที่ชัดเจนตรงไปตรงมา ไม่วกวาน และถามโดยการพูดไม่ช้าไม่เร็วมาก หากเห็นว่าผู้ให้ปากคำไม่เข้าใจก็ให้ถามคำถามอีกรอบ เมื่อผู้ให้ปากคำตอบคำถามจนหากเป็นการตอบที่ข่าว หรือawan ก็ให้อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้ถาม หรือประธานอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เป็นผู้สรุปคำตอบให้ผู้ให้การรับรองว่าใช่ อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้ทำหน้าที่เลขานุการจึงจะทำการบันทึกคำตอบลงในบันทึก ดำเนินการถามตอบและบันทึกเข่นนี้จนจบการสอบปากคำ แล้วจึงอ่านข้อความที่บันทึกทั้งหมดให้ผู้ให้การฟัง หากมีการแก้ไขก็ให้จัดผ่าข้อความเดิม แล้วเขียนข้อความใหม่ลงในที่ว่าง แล้วให้ผู้ให้ปากคำลงลายมือชื่อในบันทึกทุกหน้า และตรงที่มีการแก้ไข

2. การพิจารณาในนิจฉัยข้อเท็จจริงของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เพื่อเสนอเป็น
ความเห็นต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

เพื่อให้การพิจารณาในนิจฉัยคำร้องกล่าวหาถูกต้องครบถ้วนตามประเด็น
คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ดำเนินการดังนี้

2.1 ก่อนการประชุมพิจารณาในนิจฉัย อนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ทุกคนควร
ทำการศึกษาข้อเท็จจริงทั้งหมดที่ได้รวบรวมไว้ เพื่อจะได้รู้ข้อมูลครบถ้วนตรงกันก่อนการประชุม^{พิจารณาในนิจฉัย}

2. 2 ใน การประชุมพิจารณาในนิจฉัย ให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอสรุปข้อเท็จจริง ประเด็น
ที่จะพิจารณาในนิจฉัย และความเห็นในแต่ละประเด็น เรียงตามลำดับประเด็น โดยประธานอนุกรรมการ
แรงงานสัมพันธ์ จะสอบถามความเห็นเป็นมติของที่ประชุม ให้ดำเนินการไปตามลำดับแต่ละประเด็นจน
ครบถ้วน แล้วให้ฝ่ายเลขานุการทำการบันทึกผลการพิจารณาในนิจฉัย และอนุกรรมการแรงงานสัมพันธ์
ทุกคนลงลายมือชื่อ

2.3 หากมีประเด็นข้อกฎหมายที่จะต้องอ้างอิงคำพิพากษาศาลฎีกา ก็ให้อนุกรรมการ
แรงงานสัมพันธ์ ที่เป็นนิติกรจากกองนิติการรับผิดชอบไปดำเนินการสืบกันเพื่อนำมาประกอบความเห็นที่
จะนำเสนอต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ต่อไป